

# Zachrání Středohoř i ještěrky?

  
**Libor Pisklák**  
obrázky Tereza Piskláková



  
**LIFE  
ČESKÉ  
STŘEDHOŘÍ**

Další krátký a poučný příběh  
z Českého středohoří, kde panují  
zákony dobrého ducha Středohoře.  
Čtěte s námi o dalším dobrodružství  
Elišky a Kryštofa.



**V**esnička Hlinná na úpatí Hradiště je zalitá sluncem. V sadech a zahradách kvetou stromy. Ve Středohoří je krásná jarní neděle.

Pod lípou, ve které hučí včely, sedí maminka s tatínkem, pijí kávu, užívají si odpoledního klidu. V zahradě mezi jabloněmi se vyhřívá na jarním sluníčku v síťové houpačce Eliška a hraje si s koťaty, kterými se přišla pochlubit kočka Mourinda. Klid naruší malý Kryštof na kole, který rozrazí branku a vjede rychle do dvora.

Tatínek zvedá obočí „Kryštofe, branku jsem před čtrnácti dny spravoval!“





„Já vím tati, promiň.“ omlouvá se Kryštof a hned jedním dechem pokračuje „Jé, Eli, ty v tom zeleném tričku a ponožkách vypadáš jako ještěrka.“

„Kryštofe, už jsi letos nějakou ještěrku viděl?“ směje se Eliška bratrovu přirovnání.

„Tady je ještěrek docela málo, nejvíc jich má děda v zídkách staré vinice u Labe. Eliško, pojd', půjdeme se podívat na Hradiště, třeba tam nějakou potkáme, bývají v zídkách u starého prameniště. Většinou jsou venku teď, v době po obědě.“

Kryštof netrpělivě přešlapuje. Tatínek s maminkou se usmívají. „Kryštofe, slíbil jsi, že budeš po obědě pomáhat na zahradě“ připomíná tatínek.



„Tati, večer tam už ještěrky nebudou, odpoledne je jich vidět nejvíc a navíc jsou v tomhle období krásně zbarvené.“

Eliška se zvedá z houpačky a mrká na maminku. „Pomůžeme vám odpoledne, půjdeme na chvílku, chtěli bychom je vidět.“



Rodiče souhlasí. „Tak utíkejte a do čtyř hodin, ať jste doma, abychom to všechno stihli!“

Kryštof s Eliškou stoupají do kopce. Vesnici mají pod sebou a sluníčko je hřeje do zad. Sady a pastviny jsou lemovány kamennými zídkami, na úpatí Hradiště kvetou jabloně, třešně a trnky. Kryštof přeskakuje zídky a najednou se zarazí. „Eliško, podívej, tady jel někdo na motorce. Vidíš tu vytrhanou trávu a otisk pneumatiky?“

„Vidím a támhle je rozvalená zídka!“

Děti ujdou pár kroků a najednou uvidí zaparkované terénní motorky a dva chlapíky. Sedí na pařezu zády k sobě a každý kouká do mobilu.



„Eli, sem se přeci na motorce nesmí, vždyť je tu CHKO“ diví se Kryštof. „Máš pravdu, a jestli je uvidí Středohoř, mají se na co těšit“ odpoví Eliška.

Děti se potichu vrací na cestičku a pokračují ke starému prameništi. Přelézají zídky z čedičových kamenů, které tam kdysi dávno vystavěli pasteveci a sadaři z vesnice. Eliška s Kryštofem pozorně sledují kameny a očima pátrají po ještěrkách. Vědí, že musí být úplně potichu, aby ještěrky nevyplašili.



Elišku překvapí něco, co tu nikdy nebylo. Kameny, jeden na druhém, naskládané do výšky. Vzpomněla si, že se tomu říká kamenní mužíci. Podobné jim ukazoval strejda Honza po návratu z Norska. Vyprávěl, že se tito mužíci stavějí v horách jako rozcestníky cest.

„Jé, Eliško, to je pěkný! Co to je?“ ptá se Kryštof.



„To jsou kamenní mužíci, lidi je stavějí a pak se s nimi třeba fotí. Na pohled to sice vypadá hezky, ale oni ani netuší, že tím přírodě škodí. Pod kameny se totiž schovává spousta živočichů a rostou na nich mechy a lišejníky. Tím, že je lidé přeskládají, ničí hnízda a úkryty brouků, ještěrek i hadů. Zídka se naruší a může se potom rozvalit. To je pak velká škoda!“ vysvětluje Eliška.

„Tak pojd', rozebereme ty pyramidy, aby nelákaly ostatní lidi dělat něco podobného. Mě by taky nenapadlo, že to přírodě ubližuje!“ nadchne se Kryštof a snaží se vracet kameny tam, odkud je někdo při stavbě mužíka vzal.

Děti kamenného mužíka pomalu rozebírají a snaží se vrátit kameny zpět.

Je to ale těžká práce. Spodní kameny jsou velké a těžké. A najednou se to stane! Během okamžiku se kameny samy vrátí na svá místa a zídka vypadá, jako by z ní nikdy nikdo žádný kámen nevzal. Mechy, trávy a rostlinky na nich rostou nepoškozené dál, jakoby se nic nestalo. Po kamenných mužících není ani památka.



Eliška s Kryštofem ani nedutají a koukají na to kouzlo s otevřenou pusou. První se vzpomatuje Kryštof a ukáže prstem na tajemný stín za keřem hlohu.

„Kryštofe, myslíš, že je to on?“ zašeptá Eliška.

Velká postava s kloboukem a dlouhou holí náhle zmizí.



Děti ještě stále nehnutě stojí před zídkou. Najednou se mezi kameny objeví zelená hlavička, hned vedle se mihne ocásek a z úkrytu vyleze další ještěrka. Během chvilky se na sluníčku vyhřívá jedna ještěrka vedle druhé. Jsou krásné! Některé jsou hnědé a tělíčka jiných zdobí zelená barva. Děti se ještěrky nebojí a chovají se, jako by tam nebyly. Eliška s Kryštofem si ještěrky s úžasem prohlížejí a nemůžou se vynadávat.



„Pojď... opatrně“ Kryštof zatahá Elišku za triko a vracejí se zpět na cestu. Utíkají do vsi a těší se, až budou vyprávět doma, co právě zažili. U prvních vrat se ale zastaví, protože na dvoře vidí stát dvě terénní motorky, které před chvílí zahlédli na louce pod Hradištěm. Vědí, že strejda Miloš umí opravit každý stroj a jsou zvědaví, co se děje. Schovají se za sloup a poslouchají.

„Já tomu nerozumím, podívejte se!“ říká jeden chlapík a ukazuje na svou motorku. „Nejde nastartovat! Ty výfuky nám ucpali mravenci jehličím a listím, viděl jste to někdy? Můžete s tím něco udělat?“





„Jo, pánové, tak to jste asi jezdili někde, kde jste neměli. A já tuším, že jste byli na Hradišti, kam se na motorkách prostě nesmí.“ zabručí Miloš a je mu jasné, co se přihodilo. „Tak to se, pánové, omlouvám, ale takovým já nepomáhám a myslím, že by se to ani Středohořovi nelíbilo!“

Chlapíci kroutí hlavami a našťvaně tlačí motorky po silnici.



Eliška s Kryštofem se rozběhnou se smíchem domů. Maminka s tatínkem už na ně čekají. Děti ještě udýchané vyprávějí rodičům, co na Hradišti viděly.

„Tak to se vám ty ještěrky ukázaly asi za odměnu.“ směje se tatínek. „Když se k přírodě chováš slušně a pomáháš jí chránit, uvidíš to, co ostatní nikdy neuvidí!“



# Středohoř

OCHRÁNCE ČESKÉHO STŘEDOHOŘÍ



AGENTURA OCHRANY  
PŘÍRODY A KRAJINY  
ČESKÉ REPUBLIKY



CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST

ČESKÉ STŘEDOHOŘÍ



NATURA 2000



Ministerstvo životního prostředí

Vydala AOPK ČR,  
RP SCHKO České  
středohoří v rámci  
projektu LIFE16  
NAT/CZ/000639  
financovaného  
Evropskou komisí.

